

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — ill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FOSSZAKESZTŐ:
BENEDEK JÁNOS.
POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
Dr. BOROSS LAJOS.
FELKELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Gerincz — aszpikkal.

— márczius 8.

Ez kitünő eledel. Tartalmas, tápláló és a mellett pikáns. A gerincz is jó és az aszpik is jó; gerincz aszpikkal még jobb. Az aszpik csak garnirung ugyan, de nélküle a gerincz el nem lehet. Az aszpik az ornamentika a gerincz épületén; diszt ad, amellelt zamatos is. Ha szerves lény volna az aszpik, akkor inkább élősdihez hasonlítanám: mohához, amely ellepi a háztetőt, vagyis inkább a tál peremét, hogy ne mondjam, a fazekak száját. Az aszpik mindig hozzátapad a gerinczhez; de nem okvetlenül gerincz az, amit az aszpik annak vél. Így ismeretes például a konyha és a politikai tudományban marhanyelv is aszpikkal. Hogy a csacska szarkanyelv aszpikkal konviniál-e: azt nem tudom. Általában azt lehet mondani, hogy ami a tál közepén van, az az aszpik kosonya-természetének gerincz; ami pedig nincs a tál közepén, azt —

ha mindjárt gerincz is — az aszpik lesülyeszti önmagának: az aszpiknak parazita színvonalára.

A gerincz aszpikkal most, úgy látszik, nagyon divatos fogás, mert feltalálják a — király asztalára is, kapóra. úgy látszik, olyan időben, amikor ő felségének súlyos falatokat kell lenyelnie. Olyan híres szakács, aki harmincz negyven év óta minden dus politikai konyhán főzte az — aszpikot s mindig hatalmas gazdag urak (az összes kormányok) szolgálatában: most szolgált a főztjéből Bécsben a királynak is. A király mosolygott — ugymond a szakács. Elvégre mit is csináljon a jó öreg király, amikor egy vidám szakácsot lát maga előtt. Mosolygott.

De ki tudja, mi rejlik egy király mosolya mögött, aki annyit tapasztalt az életben és aki kitünően ismerheti a maga Pappenheimerjeit?

A király mosolygott. Vajjon min mosolygott a felséges öreg ur?

Van Magyaror zágon egy párt, amely maga a megtestesült kocsonya. Ez a párt végig szolgált minden kormányt és sohasem ismert más gerinczet, csak azt, amelyet a váltakozó kormányok adtak neki. Voltak gerincztelen kormányok is (a nemzeti kérdésben minden szabadelvű kormány gerincztelen volt); de a szabadelvűpárt mindig és mindenkor hűséges aszpikkul szegődött melléje. A gazdák váltakoztak, de a cselédség maradt s a szakács is alkalmazkodott az új gazda izléséhez. Mutasatok nekem olyan kormányt, amelyet a szabadelvűpárt meg Falk Miksa és a Pester Lloyd végig ne szolgált volna!

A király mosolygott.

Vajjon az e a gerincz, amely világéletében csak hajolni tanult? S az az aszpik, amely egy adott pillanatban szembeszáll mindennekkel, azt mondván: eddig és nem tovább? Ki látott még valaha ekkora helycsere a gerincz és az aszpik között?

A Pester Lloyd egyetlen egy

Kihallgatások a végtelenségig.

— Kis komédia. —

Történik a szabadelvű klubban.

A szabadelvű klub zsuofoiva a hivekkel, akik egyesülnek a hazafias kárörömben, hogy a koalizio ügye Bécsben még sem aratott diadalt, a másik perczben meg oda vannak az aggodalomtól, hogy hátha megis diadalt fog aratni. Tisza István ragyogó arcozal lép a terembe. Általános meglepetés. A gárda reménykedve veszi körül.

Münnich Aurél: Hozott Isten, kegyelmes uram. Örömmel látjuk, hogy ugyancsak jó kedved van. Talán bizony jó híreket hallottál a Burgból?

Tisza István: Nem mondhatnám. Hü barátaink, élükön a kedves Agener gróffal, mindent elkövetnek ugyan az érdekünkben, de hát hiába! Ugy látszik, a mi csillagunk végkép letűnt, Aurél! Még Bécs is elfeledkezik az ő engedelmes, hü szoljáról. No de se baj! Tuljárom én mindenkinek az eszén...

Münnich Aurél: O prófétánk! Megváltónk — hogy hazánk nagy államférfiát, Nyiri Sándort idézzem. Hiszen egyedül a te

zseniálisodba vetjük minden reménységünket.

Tisza István (kenetteljesen): Ki bennem bizik, csatlakozik. Nagyszerű tervem van, nagyszerű! Lefogom főzni az édes apámat.

Münnich Aurél: Hogy hogy?

Tisza István: O tizenöt évig volt miniszterelnök, én meg még tovább leszek volt miniszterelnök, — ha Isten és a kamarilla is úgy akarja.

Münnich Aurél: Megöl a kíváncsiság, kegyelmes uram!

Tisza István (félre vonja): Aurél, te mindig hü emberem voltál. Előtted feltöröm a titok hétpesés levelet...

Münnich Aurél (reszkette a gyönyörűségtől). O kegyelmes uram...

Tisza István: Mondd csak mi hirt hallottál az oroszlanok barlangjából?

Münnich Aurél: Pukkadoznak a méregtől, hogy a válságmég mindig húzódik. Azt kérdik, mire való ez a tömerdek kihallgatás, amikor Dániel Ernő csak azt mondja, amit Falk Miksa?

Tisza István: Naiv emberek! Még azt kérdezik, hogy mire való ez a kihallga-

tások? És már is pukkadoznak? Hát még akkor hogy fognak pukkadozni, amikor az ötvenedik, a századik kihallgatásnál tartunk...

Münnich Aurél: A századik kihallgatásnál?

Tisza István: Meg a kétszázadiknál. Te is készülsz, öregem, mert te is megkapod a kabinetiroda pecsétes levelét. De még Szócs Palit is készítsd elő az utazásra...

Münnich Aurél: Szócs Palit? (nevet.) Hehebel Jó vizez!

Tisza István: Semmi tréfa. A legkomolyabb valóság. Ki fogom hallgattatni az egész szabadelvűpártot, a néppártot, az új pártot, az egész koaliziozt, a szászokat, a románokat, a horvátokat. Az után kerül a sor a képviselőház kimaradt tagjaira...

Münnich Aurél (sóhajtván): Azok fájdalom, nagyon sokan vannak.

Tisza István: Annál jobb, legalább nem készülünk el ujborig. — Következik a főrendiház, majd pedig az Omge meg az Omke.

Münnich Aurél: Az Emke, meg a Dinke...

Tisza István: Ugy van! Mindezek

Szinehagyott ruhákat

divatos színre fest

Hrabéczy Anta! kelmefestő- és vegyészeti tisztító intézete

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik szám.

Tavaszi czipő különlegességek érkeztek

NICHELSTÄDTER UTÓDA Handel Lipót

Piacz-utca 40.

első debreczeni czipő raktárába

Ries ozukrázda mellett.

esetben ágaskodott fel, hogy ugy tetszett: ez egy óriás, ennek gerince van. Ez volt 1885-ben, amikor a lap megtámadta néhai Albrecht királyi herceget. De mi történt? Nygetlen legyintésre, amely Albrechtől jött Bécsből, az óriás gerince összerogyott és lapos asz-pikká puhult.

Mikor nem voltak ezek az urak csupa merő asz-pik a hatalomnak bármilyen parancsával szemben? Vajjon nem engedelmestek-e a Perczel Dezső zseb-kendő-jének is?

Földig hajoljon térdetek: így rivall a gerinc s az asz-pik meghunyászkodik és reszketve lapul a tálban, mert attól fél, hogy kidobják belőle. Aki asz-pik, az nem lehet kényes.

A király mosolygott. De ki tudja, mit gondolt magában?

Azon gondolkodom, mi történék vajjon, ha mégis csak Andrássy lenne az új kormány feje. Mi lenne a szabadelvűpártból? Mit tenne Falk Miksa? És mitévő volna a Pester Lloyd?

Eszembe jut a Miltiadész-jelenet. Az ember tragédiájából. Összejönnek a demagógok és azt hívén, hogy a vezér elvesztette a csatát, halált kiáltanak Miltiadész fejére. Asz-pik volt és áruló lett, ez a vád. Halált kiált rá minden ajak.

De hírnök jó és pihegve szól, hogy Miltiadész győztes sereg élén vonul a váos felé. Ez megriasztja a társaságot. Azt hiszik, végük van. De a legszajásabb demagóg segít rajtuk.

— Nincs veszve semmi! Menjünk — hódolni elébe a kapukhoz!!

Igy lesz ez nyilván Andrássyval is, minelyt győztesen jön haza, hatalmi megbizással a kezében. A

audienciára hivatnak, hogy véleményüket a válság megoldásáról is adják. Természetesen, hogy a darabantokat is ki fogják hallgatni. Azután sor kerül a különböző egyletekre társulatokra...

Münnich Aurél: (Elragadtatva) Hallgattad ki, ó nagy férfi, az ügyvédi kamarát, az orvosegyletet...

Tisza István: Az orvosegyletet pláne ki kell hallgatni, hadd mondják meg, hogy lehet a helyzetet szanálni. A katonai kérdésekben kikérjük a veterán egyletek véleményét is...

Münnich Aurél: Nagyszerű.

Tisza István: Meghívót kapnak a Csak szoros és az Aczólhang dalkör, meg a többi dalárdák. Ezeket az egész udvar kihallgatja. Az egyleteket és társulatokat, mivel felség előreláthatólag igen ki lesz fáradva a sok kihallgatásba, Agenor gróf és Smolen Toni hallgatják ki. Meghívót kapnak a Burgea a Chevra Kadisa, a Malbis Arunia egylet és, no meg a hirlapterjesztő vállalat tagjai.

Münnich Aurél: A rikkarosok?

Tisza István: A cím- és lakjegyzékeket már fölterjesztettem a kabinetirodához.

Nem marad ki a budurászai éjjeli ór, a tűzoltóság csővezetője...

szabadelvűpárt, Falk Miksa és a Pester Lloyd meghajoltak minden kormány előtt s meg fognak hajolni Andrássy előtt is.

Nem hagyják meghalni.

— március 8.

Haldokló ágya mellett állottam ez előtt vagy két évvel. Dicséretes falusi szokás szerint a mellékszobában a rokonok, szomszédok, ismerősök imádkoztak a halállal vívódó lelkiüdvéért és könnyű ki-mulását. Az ágy körül a beteg legközelebbi hozzátartozói térdeltek. A halál fojtogató keze már-már kioltotta életét. Egy erősebb arczrandulásra hirtelen hangos sírásban törtek ki a családtagok. A beteg felvetette szemét és merően nézte a siránkozókat, míg egy idősebb asz-pik odaszó-lott nekik, hogy hagyják nyugodtan meghalni, mert ha így jajveszékelnék, nem tud elköltözni belőle a lélek.

Ötödik hete haldoklik már a korrumpált szabadelvű párt uralma. De nem tud meghalni. A siratók sokan vannak és nem mérséklék magukat. Hangosan jajveszékelnék. Haldokló hatalmuknak minden tagját, minden hajaszálát görcsösen fogják, hogy sirba ne szállhasson. Szép tőlük, hogy annyira megbecsülik. Ugy is a hatalom volt társadalmi állásuk, tekintélyük, befolyásuk, vagyonuk szülő anyja. A gyermeki hála és ragaszkodás e megható nyilvánulása akárkit is képes volna elérzékenyíteni, ha nem tudná mindenki, hogy a szülőanyát csak és pedig egyedül csak a javaiért szeretik. A baj ott van, hogy ez a szülő nem tudja végrendeletileg elosztani gyermekei között a vagyonát, hanem magával viszi. Amíg él, minden jóval ellátja magzatait, ha meghalt, nyoma sem marad régi gazdagságának. Ez az oka annak, hogy az összes kormánypárti politikusok sirván sirnak a hatalom ágya körül és hangos jajveszékélésükkel akarják felhívni

Münnich Aurél (szédelegve): Szent Kleofás! Hisz ennek évek mulva se lesz vége!

Tisza István: S te ezen sápitozol? Hiszen én éppen ezt akarom, hogy még évek mulva se legyen vége! Addig a válság még mindig nem lesz megoldva: addig még mindig mi maradunk az édes hatalom birtokában. Addig még az utolsó szolgabíró is kinevezem miniszteri tanácsosnak. A margittai basák is fényes érdemrendeket kapnak. Addig még kipusztítom egész Magyarország területéről a kutyákat: hirtmondnak se marad egy pinosi se, olyan szükségünk lesz az új nemeseeknek a kutya-bőrrel...

Münnich Aurél (kéjelegve): Mester! Téged a bölcs lángeszze föl nem ér s mi már hogy drukkoltunk, hogy egyszeribe vége a dicsőségnek.

Tisza István (fenköltén): Mit félték, kicsinyhitűek?... Most pedig ide Sturmot, hadd mondjam meg neki, hogy hangsúlyozza ismét a könyomatásban: Tisza István miniszterelnök leghőbb vágya, hogy a válságot minél gyorsabban lebonyolítsa...

Flott.

az összes politikai doktorokat, hogy hozza szabítsák meg az életét.

Nem, ilyen doktornak Magyarországon nem szabad akadni. A szabadelvű párt hatalma megrett a csendes kimúlásra. Ne adjanak neki injekciókat, ne hosszabítsák az életét óráról-órára, napról-napra. Ez a hatalom elszívta vérünket, meggyötörte testünket, bántotta lelkiismeretünket. Életének minden további percze csak új nyomoruságot fakaszt, új sérelmet okoz, új jogtalanságokat halmoz. Pusztuljon hát. Sirassák meg azok, akiket mások fölött jogtalanul előnyben részesített, akiknek asztalára tette azt, amit mástól elrabolt.

A megrablottak sokan vannak, nagyon sokan. Minden védencez megtollasodását százaknak megkopasztása előzte meg. A kopasztást haldokló mamájuk, a hatalom végezte. Ki fog számunkra kopasztani? Ez a nagy kérdés szoritja össze a szívüket, facsarja ki a könyveiket. Néha azonban még a könyveiken keresztül mosolyogni is tudnak. Mikor szárnyra kél egy-egy hír, hogy az ellenzéki pártok összeveszttek, hogy Bős nem enged, hogy a kormánypárt nélkül a válságot megoldani nem lehet, hogy Tisza megint a királyhoz megy, akkor örömsugár csillog könyveikben és reménykedve mondják: megmentjük a párt hatalmát az életnek, illetőleg magunknak.

Hát ez a reménykedés nem fog beteljesedni. Vén bűnös már az a hatalom, meg kell neki halni, legalább a ti számotokra meg kell halnia. Elfogjuk előle a levegőt, nem engedünk hozzá napsugarat s főképpen nem hagyjuk, hogy továbbra is éljen belőlünk. Hagyják meghalni. Ne kinozzanak vele bennünket.

Válasz

a tanárképzővel egyesített bölcsészeti fakultás (egyetem) létesítése tárgyában a debreczeni ev. ref. egyházmegyéhez benyújtott panaszlevélre.

(Vége.)

Nagytisztelendő és Tisztelt Egyházmegyei közgyűlés! — Panaszosoknak az 550/1904. P. sz. végzést megtámadó felebebeszével szemben ime bebizonyítottuk, hogy presbyteriumunk az 1892 ik évi 184. P. sz. végzésében megajánlott kötelezettségének és a zsinat felhívásának megfelelően járt el, mert:

a) a tanárképző intézettel kapcsolatban létesítendő bölcsészeti fakultás részére Debreczenben történt gyűjtést presbyteriumunk rendelte el, az általa elrendelt házankénti gyűjtés végrehajtására teljhatalmu bizottságot alakított és küldött ki;

b) a presbyterium azon teljhatalmu bizottsága készítette elő az ügy érdekében a nagy mozgalmat, az hozta létre a város-ház nagytanácsstermében tartott első és népes értekezletet, az hajtotta végre oly nagy eredménynyel a házankénti gyűjtést;

c) a panaszlevélben ugynevezett „társadalmi nagy mozgalom“ az ezen mozgalom vezetői által a város-házhoz összehívott második és kevés számú tagokból alakult értekezlet, csak az egyházkerület és zsinat által kitértözött ozélnak, a tanárképzővel egybekötött bölcsészeti fakultásnak megvalósítását zavarta, de a házanként történt gyűjtés alkalmával általa jelszóként hangoztatni kívánt egyetemre nehezen teljesíthető feltételhez kötött néhány ajánla-

ton felül, csak kevés összeg gyűlt. Azon második értekezlet által megalakított és ugynevezett Debreczen város társadalmát képviselő bizottság pedig csakhamar e-némult és az ügy érdekében igen kevévet tett.

Bebizonyítottuk továbbá azt is, hogy jogos és törvényes az 550/1904 P. sz. végzésben, a panaszosok által kifogásolt azon két feltétel is, hogy:

1. a tanárképzővel egybekötött bölcsészeti fakultás, a tanárképzésére nézve az egyház autonóm jogának biztosításával létesítessék — és hogy

2. az alapítványnak, vagy 5 százalékos kamatnak folyóvátételét presbyteriumunk, az E. T. 18 §. c) pontjának rendelkezése szerint megerősítés végett, az egyházközségi közgyűléshez pártolóiag fogja terjesztani.

Végül kijelentjük azt is, hogy az egyházkerület által a zsinathoz felterjesztett Jelentés és az ezen Jelentésen alapított zsinati határozat szerint, a tanárképzéssel egybekötött bölcsészeti fakultásnak a tervezett 12 tanszékkal felállítására nem oly lehetetlen, mint állítatik. A Jelentésben kitüntetett 8 tanszékhez, 4 tanszék felállítására kért 200,000 frtból, az 1894. év február 27-ik napján kelt és 10 % aiatl csatolt előző jelentés szerint azon ideig begyűlt 80,178 frt — kr., mikor Kövesdi János és K. Tóth Antal alapítványából bevétel mintegy 90,000 frt, Debreczen város polgáraitól és egyházunk tagjaitól ily összeg gyűlt be, akkor az egyetemes ev. ref. egyháziól s ennek keretében a nagynépességű tiszántúli ev. ref. egyházkerületből, hogy mily összeg folyhatott be? azt ha kimutatni nem tudjuk is, de jogosan feltételezhetjük, hogy a fentebb kitüntetett összegtől a 200,000 frtig hiányzó összegnél, azon befolyt összeg nagyobb lehet. Tekintve azt is, hogy az 1894. év február 27. napja óta is városunk polgárai és egyházunk tagjai tekintélyes összeget tevő ajánlatokat és hagyományokat tettek e célra, méltán állíthatjuk, hogy az egyházkerület által a zsinatnak, egyházunknak és az adakozásra felhívott nagyközönségnek tett ígéret beváltásának ideje eljött. Ezen ígéret beváltását mi nem gátolni, hanem sürgetni és elősegíteni akarjuk. Annak lehetővé tételére, mint a panaszosok által kifogásolt 550/1904. P. számú végzésben kijelentettük, ugy most is kijelentjük, hogy nem kötelezett tartozásképpen, hanem főiskolánk fejlesztésére újabb adományul készséggel fogjuk teljesíteni azon 550/1904. P. sz. végzésben foglalt határozatot, mihelyt azon végzésben foglalt feltételek teljesítve lesznek.

Ezen indokok alapján tisztelettel kérjük a panaszosok által beadott felebbezés elutasítását, annyival is inkább, mert mint e beadványunk kezdetén rámutattunk, ezen vitás kérdéssé lett ügynek eldöntése, mint kiválóan magánjogi kérdés a m. kir. bíróság hatáskörébe tartoznék, ha ily döntésre szükség lenne, de meggyőződésünk szerint állítjuk, hogy ily döntésre szükség nincs és a főiskola jól felfogott érdekéből szükség nem is leend.

Kiváló tisztelettel Debreczen, 1905 február 23.

a nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlésnek alázatos szolgálai:

Kiss Aron
Simonffy Imre
Kiss Albert
Márton Imre
Somogyi Pál
Harangi Sándor
Kecskés István
Kertész János
Tóth Gergely
Dávid Mihály
Kovács József
Csobán József
Kovács János
Hódy Béla
Böszörményi Mihály

Bácsi András
Bhari István
B. Nagy János
Kovács Lajos
Kertész Mihály
Faragó András
Kulesár Gábor
Mészáros János
Kurucz Miklós
Zöld Mihály
Seres András
Juhász Ignác
Vecsey Imre
Dr. Márton Kálmán
Salánky Ferencz
Id. Bányai István
Herzeg János
K. Tóth Kálmán
Dr. Kocsár Gábor
Dr. Ujfaluassy József
Nagy János
Dr. Bacsó Dezső
Zöld János
Kulesár Endre
Dicsőfi József
Dr. Varga Lajos
Ménés András
Jeney József
Pongó Lajos
Otr. Végh János
Kazinczy Gábor
Medgyessi Ferencz
Fekete István
Pethő István
Pálfi Ferencz
Szőlősi Sándor

A presbyterium ugyanezen 550/1904. sz. határozatának fentartása mellett nyilatkoztak 1904 szept. 6-án sajátkezű aláírásukkal a következő presbyter urak is:

Dr. Nagy Zsigmond
Szilágyi Bálint
Kiss Gábor
Kertész István
Török Bálint
L. Nagy Bálint
Polgári Sándor
Papp János
Dóczy Gedeon
Nagy Sándor
Keszeli József
Kálmán András
Törő Imre
a. Szabó József
k. Kiss József
Harmati Pál
Jámbor István
Molnár Sándor
Móricz Ferencz
Boldog Sándor
Ekli Imre
Kovács László
Pethő Lajos.

A kormányválság.

A bécsi audienziák.

— márczius 8.

Tegnap, mint távirati tudósításunkban jeleztük, Hodossy Imrét, Tóth Jánost és Apponyi Albert grófot fogadta kihallgatáson a király.

Az első, akit ő Felsége kihallgatáson fogadott, Hodossy Imre volt. Hodossy tizenkettő órákor hajtatott a Burgba s egy negyedórával később a király elé járult. Az audienzia háromnegyed óráig tartott, utána pedig Hodossy meglátogatta Héderváry Károly grófot, a király személye körüli minisztert, akivel másfél óráig tanácskozott. Csak azután tért vissza a szállóba, ahol az újságírók előtt ezeket mondotta:

— Zavarban vagyok, uraim, mert ő Felségétől nem kaptam felhatalmazást, hogy arról, ami az audienzián történt, bármit nyilvánosságra hozzak. Ő Felsége különben igen kegyesen fogadott.

A helyzetről való véleményét Hodossy a következőképen fejtette ki:

— Ő Felsége jóakarata a magyar nemzet iránt kétségtelen. Nincs uralkodó, aki kegyesebben, jóakaróbban és őszintébben érezen nemzete iránt, mint a felséges ur a magyar nemzet iránt. Erősen hiszem, hogy ő Felsége meg fogja találni a krizisből való kibontakozás útját, ha viszont a másik oldalon az urak részéről okosságai és mérséklettel fog találkozni.

Tóth János, akit másodikként fogadott ő Felsége, déli tizenkét órákor érkezett a Burgba s a király néhány perccel negyed egy óra előtt fogadta. Az audienzián igen sokáig, teljes ötnegyed óráig tartott, úgy, hogy Apponyi Albert gróf már a Burgban volt, amikor az audienzia véget ért. Tóth János az audienzia után igen szűkszavúan nyilatkozott. Elmondotta, hogy ő Felsége igen kegyesen fogadta s kérdésére előadta ő Felségének nézeteit a válság megoldásáról és ismert álláspontját, úgy amint Justh és Kossuth is már előterjesztették. Ő Felsége előbb a gazdasági kérdések iránt érdeklődött, azután pedig sorra kerültek a katonai és egyéb aktuális kérdések is.

— Elmondottam véleményemet, — mondotta Tóth János, — olyanformán, hogy ő Felsége kérdéseket intézett hozzám, én pedig azokra válaszoltam.

Egy közbevetett kérdésre megjegyezte még, hogy a delegációkról nem volt szó az audienzián, de a koalíciós miniszteriumról igen.

Apponyi Albert grófra kettő órákor került a sor. Az audienzia előtt Apponyi gróf egy újságíró előtt a következőképen nyilatkozott:

— Az szövetkezett ellenzék természetesen állja programját. Nemesak kötelessége, hanem joga is a válság megoldása. Mert ővé a parlamenti többség s nem ő idézte elő a helyzetet, hanem a kormány forszírozta és rendelte el a képviselőválasztást.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Tavaszi egyházkerületi közgyűlés. Kiss Aron püspök és Degenfeld József gróf főgondnok a tiszántúli egyházkerület közgyűlését május hó 24. és következő napjaira hívta össze. E gyűlést megelőzőleg május hó 9-ikén délelőtt az egyházkerület tanügyi bizottsága, délután a pénzügyi bizottsága, 10-ikén pedig a főiskolai igazgatótanács tartja ülését.

Pályázat jogtanári tanszékre. A debreczeni jogakadémián dr. Bartha Bélának selmezbányai akadémiai tanárrá történt kinevezésével megüresedett pénzügyi és nemzetgazdaságtani tanszékére Kiss Aron püspök meghirdette a pályázatot, a pályázat: kérvények beadásának határidejéül márczius hó 31-ik napját tűzvé ki. Az állás jövedelme 4000 korona fizetés, 800 korona lakpénz s 200 korona ötödéves korpótlék.

Konferenciális képviselők. A márczius 19-én tartandó diákkongresszusra és országos diák Kossuth ünnepélyre Kolozsvárra és a május hó első napjaiban Sárospatakon tartandó theologus konferenciára kiküldendő képviselők kijelölése tárgyában a ref. theologiai ifjuság ma délután 3 órákor gyűlést tartott.

Onképzőkori gyűlés. A Hittanszaki önképző társulat ma este fél 8 órákor gyűlést tart, amelyen Szepsy József 2. th. imádkozik, Kocsis János 1. th. felolvas, Miszty Mihály 3. th. prédikál, Varga Cson-

gor 2 th. imádkozik, Halász András 4. th. bírál és Oross Ernő 1. th. imádkozik.

Tanári pályázat. A debreczeni ref. tanítóképzőben megürsedett természetrajz-földrajzi tanszékre most érkezett be dr. Szentpéteri Zsigmond, műnehani egyetemi tanárságú, okl. középiskolai tanár pályázata Kiss Aron püspökhöz.

A szoboszlói papválasztás. Tudva levő, hogy a hajdusoboszlói református egyház Béltéky Lajos mándoki lelkész választotta nagy többséggel papjává Szabó Antal balmazújvárosi lelkésszel szemben. A Szabó hívei közül 28-an most a papválasztást különféle címeken megfélebbzték. Dávidházy esperes egy egyházi és egy világi tanácsbíró bizott meg a vizsgálat vezetésével. Döntő bíróság az egyházmegye, végső fokban pedig a tiszántúli egyházkerület bírósága. Egyszermind utasította az esperes a szoboszlói prasbytériumot a lelkész állás ideiglenes betöltéséről. A felelősség egyébiránt érthető izgalmakat keltett egyházi körökben.

SZÍNHÁZ.

A boldogság. Bilhaud és Hennequin szellemes, de nem épen a legerkösebb témájú darabja. A boldogság szép számú közönséget vonzott a színházba. Az előadás jó volt, amiben különösen része van Hahnel Arankának, aki élénk temperamentumával és elegáns megjelenésével teljesen rászolgált a közönség elismerő tapsaira. Kivüle hozzá járult az est sikeréhez Menszáros, Jeszenszkyne, Csontos és Palágyi.

Színházi hírek. Szerdán került színre Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz“.

Szorgalmasan folynak a szinpad próbák. Sardon Viktor 5 felvonásos nagy szabású drámájából, melynek a címe „A boszorkány“. A dráma az egész személyzetet foglalkoztatja, a két vezető szerepet Jeszenszkyne Irén és Palágyi Lajos játsszák.

Megkezdődtek a zongora próbák. Lehár Ferenc 3 felvonásos operettjéből a „Mulató istenek“-ből. Az operett először a Magyar Színházban került színre s eddig 25 előadást ért meg.

NAPI HIREK.

Mikor lesz a közgyűlés. A márciusi közgyűlés napja még nincs megállapítva. A közgyűlés minden valószínűség szerint a hó utolsó hetében lesz. A közgyűlésnek ezuttal több fontos tárgya lesz és ezek között szerepel két rendőrfogalmazói állás betöltése is.

Hajdúvármegye központi választmánya március 15-ére tűzte ki ülését. Valóban feltűnő, hogy a nemzet e valóban legszentebb ünnepére tűznek ki ülést akkor, amikor az egész magyar nemzet még az eddigieknél is magasabban készül megünni március idusát. Ha tévedésből történt az, hogy erre a napra tűzték ki az ülést, úgy elvárjuk az illetékes hatóságtól a tévedés helyrehozását. Ha pedig szándékosan követték el ezt a kegyeletsértést, úgy még inkább kö-

veteljük, hogy tisztviselőink tartsák meg a nemzeti ünnepet. Ott van április 11-ike, tessék akkor ülésezni. Az ellen sem nekünk, de másnak sincs kifogása.

— Megakasztott nászmenet.

Izetlen tréfát csinált tegnap néhány részeg sámsoni legény. Bujdosó Lajos, Szabó Gábor, Lengyel Lajos és Horváth Gábor sámsoni legények az országút mellett elhúzó táviróhuzalt leszakították és a mintegy tizenöt méternyi letépett drótot keresztülfeszítették az országúton, ahol tudták, hogy Molnár István nászmenetének kell elmennie. A nászmenet első szekere természetesen megakadt a kifeszített sodronyban, ami az egész menetnél érthető nagy konsternációt keltett. A négy legény a közelből kacagva nézte az izgatott jelenetet, mire a násznép megtámadta és alaposan elverte a rossz tréfa szerzőit.

A rendőrök és a drágasági pótlék. A rendőrség a hajdukkal egyidejűleg folyamodott a városhoz drágasági pótlékért. A közgyűlés a hajduknak meg is szavazott havi 5 korona drágasági pótlékot, a rendőrök kérelmét azonban elutasította. A rendőrök között nagy elkésredést szült, hogy nekik, akik sokkal nehezebb és terhebb szolgálatot teljesítenek, nem adtak drágasági pótlékot. A rendőrök most újabb kérelemmel fordulnak a tanácshoz. Kérvényükben előadják, hogy havi 60 korona fizetésből lehetetlen egy család embernek megélni. Kérik a tanácsot, hogy havi fizetésüket 60 koronára, a kérésük pedig 80 koronáról 120 koronára emelje fel a tanács. Addig azonban, míg ez a kérésük teljesedhetik, kérik a tanácsot, tekintettel a mostani nehéz megélhetési viszonyokra, fejkenét 10—10 korona drágasági pótlékot utaltasson ki nekik. A rendőrök kérelme mindenesetre méltányos és tekintve a rendőrök terhes és fárasztó szolgálatát, az ő kérésük minden tekintetben jogos és a tanács nem fog elzárkózni a kérelem teljesítése elől.

Bűnjelek a fogházban. Foglalkoztunk tegnapi lapunkban azzal, hogy a mipepécsi országúton elkövetett rablás tetteseit a debreczeni csendőrség hat cigány személyében elfogta. Ez a hat cigány részes abban a csapat betörésben, melyet a múlt hónapban Hajdusoboszlón követtek el. Ezeket feltételeesen bocsátotta szabadon az ügyészség és a hat cigány ezalatt elkövette az országúti merész rablást. Kettőt a debreczeni csendőrök elfogtak, a másik négy azonban még a rablás napján elment a környékről. Tegnap délután folytatták a nyomozást és a rablott holmik kézrekerítését. Ennek során igen érdekes dolog derült ki, amelyhez aligha akad a bűnkrónikában. Ugyanis a csendőrök megtudták, hogy a napokban néhány kenyeret vittek be a cigányok a fogházban levő társaiknak. A csendőrök gyanakodtak és az ügyésztől engedélyt kértek a kenyerek megvizsgálására. Az engedélyt megkapván, a megkárosított kofaasszonyokkal megnézték a kenyereket, melyeket az asszonyok felismertek. A jólelkű cigányok a lopott kenyereket meg akarták osztani a rabságban szenvedőkkel és be is vittek néhányat. Így kerültek a rablott kenyerek az ügyészség fogházába.

A jövő évi képviselőválasztók. A központi választmány elnöke, Kovács József polgármester a következő hirdményt tette közzé: Az országgyűlési képviselővá-

lasztókat az 1906-ik évre összeíró küldöttségek törvény értelmében megválasztván, működésüket a városházánál a folyó 1905. évi március hóban megkezdik s a választásra jogosult lakosok összeírását, illetve a névjegyzék kiigazítását a rendelkezés alatt álló hivatalos adatok alapján hivatalból eszközölik. Minthogy az összeírás, illetve kiigazítás alapját tevő adóf könyv (B tabella) a választók mindennemű jogosultságát ki nem tünteti: az 1874. évi XXXIII. t. cz 33 §-a alapján hivatkozom kérem, hogy a felhívott törvény czikk 7. § értelmében legalább — korona évi fizetés után, vagy a 9. § szerint valamely oklevél bírása által jogosultaknak összeírhatása végett: ezen tagjainak névjegyzékét — a kellő módon aláírva, az ide esato t kimutatás rovatainak, különösen a név olvasható, az életkor és lakás pontos betöltése mellett, — hozzám a folyó évi március 18-ik napjáig eljuttatni méltóztatnék.

— A Petőfi dalkör ünnepi estélye.

A „Petőfi Dalkör“ 1905. évi március 15-én, szerdán az Arany-Bika szálloda dísztermében a március 15-iki alap javára dal, zene, szavalat, felolvasás, társasvacsora és táncz-csal egybekötött ünnepély estélyt rendez. Az estély műsora: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Honvéd csatadala. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör. 3. Március 15. nemzeti ünnep. Irta és felolvassa: id. Komlóssy Arthur, a Petőfi dalkör elnöke. 4. Imádságom. Gal Ferencz-től. Előadja: a Petőfi dalkör. 5. Szavalat. dr. Varga Lajos, a Petőfi dalkör alelnökétől. 6. „Talpra magyar!“ Petőfítől. Előadja: a dalkör. A műsor lefolyása alatt a teremben és oldalfolyosóin dohányozni nem szabad. — E célra az elő- és csukrásterem szolgálhat. A műsor befejezése után társasvacsora. A díszteremben felterített asztalok mellett csupán csak azok foglalhatnak helyet, kik vacsorajegygyel bírnak. Egy társasvacsora-jegy ára bor nélkül 1 kor. 20 fillér. — A pontos kiszolgálásért Németh András jóhírű vendéglője kezeskedik. — A ruhatárban nagy darabért 20 fillér, kicsiért 10 fillér fizetendő. Az estély kezdete 7 órakor. Belépti-díjak: Személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona.

Régészeti ásatások Debreczenben. A muzeumi ad hoc bizottság Oláh Károly kulturtanácsnok elnöklése mellett tegnap délután ülést tartott s megállapodott abban, hogy az idej régészeti ásatások programjában felvett lelióhelyek feltárásához március 22-én fog hozzákezdeni Ohattelekházán, ahol az Árpádkori ohati apátság maradványait keresi, s ahonnan már eddig is felszínre került néhány darab régiség. Ohaton a bizottság Gara Alajos nagy örök vendége lesz. Ohatról a hortobágyi vasuti állomás mellett Bivalyhalomhoz száll, amelyből néhány év előtt rövid próbaásás után igen érdekes sírok kerültek elő; más alkalommal pedig ugyanott Téglás Gábor egy Dioeletian korabeli aranypénzt talált. Márc. 29-én pedig a halápi sírmező felásását kezkezdik meg. E terület egy része Maurer Emil tulajdona, aki szives kezséggel enged meg a kutatást; másik része pedig a városé. Az ásatások iránt Kada Elek kecskeméti polgármester, a kiváló régész és történetíró olyan melegen érdeklődik, hogy azoknál maga is jelen lenni óhajt. Az ásatások idejéről tehát Oláh Károly értesíteni fogja Kecskemét város tudós polgármesterét, aki tavaly is 600 avar sirt ásatott fel.

A rendőrség működése. A debreczeni rendőrség a múlt hóban letartóztatott 219 egyént, ezek közül az ügyészségnek átadtak 12, rendőrileg megbüntettek 207 egyént. A rendőrfőkapitányság, mint iparhatóság 23 egyént látott el iparendélylyel s e révén 250 korona fizettetett be a házipénztárba. A katonai létszám volt os. és kir. közöshadseregbeli 1527 ember 622 lóval, magyar királyi honvédség 772 ember 289 lóval.

— **Halálozás.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál csak egy halálesetet jelentettek be és ez: Kozma Imre ev. ref. 30 éves.

— **Jubiláló egyesület.** Már megemlékeztünk arról a ritka ünnepegről, mely a debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesülete vasárnap délelőtt fog tartani. Az egyesület most tölti be alakulása óta a 25. esztendőjét. Ebből az alkalomból a debreczeniek kiváló történésze és régiségbuvára: Zoltai Lajos városi s. levéltáros megírta az egyesület 25 éves történetét, mely nyomtatásban is megjelent. E szerint az egyesület 1880-ban 294 rendes és 60 rendkívüli taggal alakult, hogy a debreczeni tisztviselőket összetartsa, érdekeiket segítse és előmozdítsa mindenütt. Hogy az egyesület mennyire felelt meg céljának, azt az az általános tisztelet, becsület, az a szép erkölcsi siker bizonyítja, melyet az egyesület 25 év alatt elért. A vasárnapi jubileárius diszkozgyűlés a kereskedő társulat dísztermében lesz délelőtt tíz órakor gróf Degenfeld József díszelnök vezetésével. A megnyitás után Oláh Károly egyesületi igazgató ismerteti az egyesület elmúlt 25 évét. Az esetleges egyéb üdvözlések után a diszkozgyűlés véget ér.

— **Kenyeret lopott.** Már hetek óta észrevette Lamprecht Frigyes egyik kocsisa, hogy a Csapó utcán a kocsijáról naponta lopnak kenyeret, de sohasem tudta a tolvajt elcsipelni. Ma aztán megkerült az állandó tolvaj. Fekete Márton napszámos két hét óta minden reggel meglesi, mikor a kocsis egy boltba bamegy és minden reggel elcsipeli a kocsijáról egy-egy kenyeret. Többet nem vett a szegény, éhes ember. Ma rajta vasztatt a lopáson és a rendőrségre került.

— **Eljegyzés.** Szilágyi Albert, volt helybeli lakos jelenleg a bécsi Kellerman és Scharmann ötéves képviselője, eljegyezte Friedman Márton és neje szeretett leányát Irmuskát, Földesen.

— **A csapókerti 48-as kör f. hó 14-én este saját helyiségében társas vacsorával egybekötött emlékünnepeket rendez a 48-as márciusi napok emlékére. A hazafias ünnepélyre a meghívókat most küldik szét. — Egy vacsora-jegy ára egy korona.**

— **Iparossegédek gyűlése.** A debreczeni iparossegédek e hó 12-én vasárnap délelőtt 12 órakor nagy gyűlést tartanak az Iparos Otthon dísztermében, Zelinger Ede testületi elnök vezetésével. A gyűlés tárgysorozatának legfőbb pontja azon kiküldöttek megválasztása, kik az ipartestület jövő évi közgyűlésén a seg. deket képviselni fogják.

— **Burgonyalopás.** A sámsoni csendőrség jelenti, hogy Csipe Ferenc ottani gazdától négy zsák burgonyát loptak el. A csendőrség hosszas nyomozás után kiderítette, hogy a lopás három sámsoni atyafi lelkét terheli.

— **Lopott répa.** Ludmann Sándor hajdusámsoni gazdálkodó földjéről apránként igen nagy mennyiségű takarmányrépát loptak el. A csendőrök megindították a nyomozást és csakhamar rájöttek, hogy a rendszeresített lopást Bernát István és Rakovics Ferenc követték el.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 8. A képviselőház ma délelőtt fél 11 órakor Justh Gyula elnöklelte alatt ülést tartott.

Ülés előtt az ellenzéki képviselők a jegyzői szobában érkekezletre gyűltek össze, amely alkalommal a felett tanácskoztak, hogy felszólaljon-e napirend előtt **Holló Lajos a miatt, hogy a kormány az**

ügyvezetés körébe nem tartozó dolgokkal foglalkozik: kitüntetések osztogat.

Megállapodás abban történt, hogy a felszólalás elmarad, miután a megalakulás előtt abban állapodtak meg, hogy amíg a válságot el nem intőzik, addig érdemleges ülést nem tartanak és vitát nem rendeznek.

Az ülésen csupán formalitásokat intéztek el. Felolvasták azoknak a képviselőknak a neveit, akiknek panaszszal, vagy kérvénnyel megtámadták a mandátumait. Majd a végleg igazoltak névsorát olvasták fel. Azután az elnök jelentette, hogy minden magyarországi kerületnek van képviselője.

A képviselőház holnap délelőtt ülést tart a valószínűleg **április 4-ig elnapolja az ülést.**

Kihallgatások a királynál

Budapest, márcz. 8. A király ma délután fél 11 órakor öt negyedórán át tartó kihallgatáson fogadta Darányi Ignácot Darányi a kihallgatás után a kabinetirodába, innen lakására ment.

Egy újságíró előtt azt mondta, hogy a helyzet változatlanul súlyos. A királynál két irányban nyilatkozott. Egyrészt ismertette az átmeneti kabinet eszméjét és meghiusulását. Szerinte az átmeneti kabinet alkalmas lett volna a válságból való kibontakozásra. Másrészt a kihallgatás további folyamán a koalíciós kormány kérdésével foglalkoztak.

A király tájékozottsága tökéletes és kifogástalan.

Darányi után a király Láng Lajost fogadta. Láng a szabadelpvűpártnak a válság körül várható magatartását és álláspontját fejtegette a király előtt.

Thaly Kálmánt fogadta azután a király. — Thaly előterjesztésével mindenben azonosak azok a melyeket a király előtt Kossuth Ferenc tett.

Kilépés a vezérőrbizottságból.

Budapest, március 8. A szövetséget ellenező vezérőrbizottságának egyik tagja: Komjáthy Béla, akit azzal gyanúsítottak, hogy ő követte el az árulást, illetve ő informálta Tiszát, s aki az ellen a vád ellen már védekezett, ma kilépett a vezérőrbizottságból.

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Boroszlóbból jelentik: Az orosz trónörökös ellen merényletet követtek el. A gyermek fűrésztésével megbízott asszonyok egyike a trónörökösöt a fürdővízbe akarta fojtani.

A merénylőt a többi asszonyok azonnal agyonverték.

A czárné kétségbe van esve és menekülni akar. A palota őrséget még jobban megerősítették.

Küldöttség a Ház elnökénél.

Budapest, március 8. Justh Gyula házelnök ma Makó város tisztelegő küldöttségét fogadta. Választói üdvözlötték kép-

viselőjüket abból az alkalomból, hogy a Ház elnökévé választották.

Farkas polgármester mondott üdvözlő beszédet, mire Justh melegen válaszolt.

Tőzsde.

Budapest, március 8.

Buza	1905 áprilisra	19 82
Buza	1905 októberre	19 60
Rozs	1905 áprilisra	17 32
Rozs	1905 októberre	15 66
Tengeri	1905 májusra	15 26
Zab	1905 áprilisra	14 56

Készárú: csendesebb.

INGATLANOK FORGALMA.

Bak András és neje Kulcsár Mária veszik a debreczeni 4220. sz. jtkvben foglalt Csillag-utca 9. sz. házat, Pap Sándorné Kovács Máriaától 3400 kor.

Kovács József veszi a debreczeni pusztai Bánki 55. sz. jtkvben foglalt 10 hold négyszögöl kaszálót Balogh Mihálytól 3200 koronáért.

Weiszhausz Adolf és neje Reich Berta veszik a debreczeni 3343. sz. jtkvben foglalt Méliusz-tér 8. sz. házat Bószörményi Gáborné és Balogh Istvánnétól 10,000 koronáért. Csehi Zsigmond és Csehi Lajos veszik a debreczeni 7044. sz. jtkvben foglalt Nyil-utca 36 számú házat Gebel Józsefné, Oláh Sára és társaitól 8700 kor.

Varga Lajos és neje Pap Veronka veszik a debreczeni 4538. sz. jtkvben foglalt 818 négyszögöl Csapókerti szőlőt a debreczeni takarékpénztártól 2400 kor.

Dr. Abraham Dezső veszi a debreczeni 6772. sz. jtkvben foglalt 3 hold 1127 négyszögöl majorsági földet Bihari Lászlótól 6000 kor.

A debreczeni iparos ifjúság önképző egylete veszi a debreczeni 6599. sz. jtkvben foglalt Patófi-tér 13. sz. házat özv. Jelenfy Kor éné és társaitól 37000 kor.

Dobi János és neje Koroknai Zsuzsanna veszik a debreczeni 472. sz. jtkvben foglalt 1596 négyszögöl Tócs óskerti szőlőt Szabó József és nejétől 3600 kor.

Ösztöndíjak kiosztása.

A debreczeni evangélikus református egyház ösztöndíjosztó bizottsága tegnap délelőtt tartotta ülését az egyházi hivatal tanácstermében, melyen Simonffy Imre elnökölt. A bizottsági tagok közül jelen voltak: Kiss Albert, Dicsőfi József, Szele György, Bányai András, dr. Kola János, dr. Erdős József, Karai Sándor és Szilágyi Bálint. A gyűlés az ev. ref. egyházhhoz tartozó iskolák tanulói közül azokat, kik az iskolai év második negyedében szorgalmuk és igyekezetük által a legjobb osztályzattal tüntek ki, az e célra tett alapítványokból a következő ösztöndíjakban részesítették.

I. Pásztor-Szentesy-féle alapítványból: Varga Béla IV. hittanhallgató, Bán István IV. hth., Ozory István IV., Eöry Kálmán I. jh., Zöld József I. jh., Balogh István III. jh.-nak 40-40 korona.

II. Várady-Aszalay alapítványból: Bacsonyi Sándor gimn. IV. o. t. 166 korona, Hajdu Gyula gimn. IV. b. o. t. 166 kor., Dóczy Gedeon gimn. IV. o. t. 134 kor., Nagy Endre elemi I-ső oszt. 134 kor.

III. Klobusiczky-Zakar alapítványból: Vecsey Tibor gimn. III. oszt., Szombathy Ferenc gimn. I. oszt., Vecsey Imre gimn. VII. oszt., Szombathy Mária tk. IV. oszt., Tóth Ilona tk. I. oszt., Somossy Róza felső leány isk. IV. oszt., Niházy Ernő elemi 5 oszt., Katona Magdolna felső leány isk. 1 oszt., Katona Erzsébet felső leány isk. 2 oszt. 40 40 kor.

Zakar-alapítványból: Nagy Sándor gimn. IV. a. oszt., Szentjóby Andor gimn. III. b. oszt., Miszti Károly gimn. IV. a. oszt., Hadházy Dániel gimn. 8. a. oszt., —

Mező Endre gimn. 7. oszt., **Huszi Mihály** 4. b. oszt., **Török János** tk. 4. oszt., **Pokorándi Dániel** tk. 3. oszt., **Kovács József** gimn. 2. a. oszt., **Kovács Sándor** elemi 4. o. 40—40 kor.

Szondy—Kenessey alapítványból: **Vágó Károly** 1 th., **Bethlendi Endre** 1 th., **Boér Károly** 1 th., **Keresztes József** 2 jh., **Mértőly Miklós** 2 jh., **Boros Gáza** 2 jh., **Gáll Lajos** 2 jh. **Vári Arpad** gimn. 5. oszt., **Sarkadi István** gimn. 8. oszt., **Kovács Elek** gimn. 5. oszt., **Armay Lajos** gimn. 6. oszt., **Fábián János** gimn. 2. oszt., **Csernyi Lajos** tk. 4. oszt., **Domokos János** tk. 4. oszt., 60—60 koronát.

Szoboszlai—Papp féle alapítványból: **Mészöly Mihály** tk. 4. oszt. 60 kor.

Görnyey—Dusovszky alapítványból: **Csáposy Erzsébet** tk. 2. oszt. 40 kor.

Margitai alapítványból: **Margitai Dezső** elemi 4. oszt., **Hajdu Ilona** felső leány isk. 3. osztály, **Nagy Julia** tk. 3. osztály 45—45 kor.

Papp—Zegonyi alapítványból: **Pethő László** gimn. 3. a. oszt., **Szöllőssy Gyula** gimn. 2. a. oszt., **Kovács József** elemi isk. 5. oszt., **Gyurosik József** kere k. tanonc, **Kramovszky Sándor** vasbitorfenyítő tanonc, **Nagy Dezső** gimn. 1. oszt., **Gede István** elemi isk. 6. oszt., **Fényes Jenő** elemi isk. 4. oszt., **Szöke László** elemi isk. 5. oszt., **Szathmári István** elemi isk. 3. oszt., **Bőszörményi Sándor** elemi isk. 6. oszt., **Szűcs Károly** 60—60 kor., **Kiss Erzsébet** tk. 2. oszt., **Jablonkai Irén** eleme 1. oszt., **Bartha Mária** elemi 4. oszt., **Vida Ilona** felső leány isk. 1. oszt., **Tőkés Erzsébet** felső leány isk. 2. oszt., **Zöld Imre** elemi isk. 4. oszt. 40—40 koronát kapnak.

Az ösztöndíjak kiosztása körüli határozatai után a bizottság még a legutóbbi presbitéri gyűlésről néhány elintézetlenül maradt segélykérvényt intézett el.

Az orosz forradalom.

A czár liberális manifesztuma óta jelentékenyen megjavult a helyzet. A sztrájk nem szűnt ugyan meg, de az általános kedv nyugodtabb lett. Ugy látszik, hogy fegyverszünet jött létre a nép és az autokrácia között. Nehány nap múlva kinevezik az új bizottságot, amelynek elnöke Buligin lesz, tagjai pedig a zemsztvók és a kerületi kormányzóságok tagjai lesznek; részt vesznek benne továbbá a birodalmi tanács tagjai. Ez a bizottság javaslatot fog kidolgozni az új kormányról. Azt hiszik, hogy két hónap múlva meg fogják választani a nemzetgyűlést s ezután nyomban ki fogják hirdetni az új alkotmányt. Oroszországnak e szerint két kamarája lesz, egy választott és egy kinevezett. Az utóbbinak csak tanácskozási szavazata lesz. A czár a javaslatok meghallgatása után autokrata módon dönt. A miniszteri bizottság el fog tűnni s helyébe a miniszteri tanács lép.

A moszkvai és kurszki kormányzóságokból azt jelentik, hogy ott a konzervatív nemesség és parasztok aláírást gyűjtnek egy föliratra, amelyben azt kívánják, hogy az utolsó lehelleltig folytassák a háborút s tartsák fenn az autokráciát.

A mióta ostromállapot van Bakuban, ismét helyreállt a nyugalom. Mindenütt látni mozgó őrségeket. Este nyolcz órakor minden munka megszűnik a városban. Ma Amilahovi herceg fő kormányzó a város fejtét és a városi tanácsosokat fogadta s kijelentette nekik, hogy a rend és bizton-

ság fenntartására a városban minden megtörtént, de nem lebetetlen, hogy a zavargások megújulnak.

VEGYES HIREK.

* **Az alvajáró.** Különös szomnambulisztikus eset történt a napokban London egyik kerületében, Sockwellben. Az eset olyan rendkívüli, hogy párja aligha van a hasonló jellegű esetek között. Francis Bake volt titkos rendőr egy reggel szomnambulisztikus állapotban felkelt ágyából, az éjjeli szekrényből elővette revolverét és kétszer rálőtt alvó feleségére, anélkül, hogy tudná, mit cselekszik. Még a revolverdördülésre sem ébredt föl, szeméi le voltak zárva és fogai keményen össze voltak szorítva. Az areán meglátszott, hogy mélyen alszik és álmában valami kétségbeesett helyzetbe képzeletben magát. A golyók a takarón keresztül érték az asszonyt és a jobb felső láb-szarába hatoltak. Mrs. Bake súlyosan megsebesült, de nagy fájdalommal dacára is vesz a nyakán, hogy kicsavarja alvó férje kezéből a fegyvert; de legalább jó öt percig kellett őt ráznia, amíg magához tudta téríteni. Mikor aztán nagynehézen magához tért az álmjáró, iszonyu rémülettel látta, hogy mit cselekedett.

Az asszonyt sietve lefektette és futott orvosért, meg a rendőrségre. Az asszonyt beszállították a kórházba; Bake ellen pedig megindult a vizsgálat. Azonban ugya rendőrség, mint az orvosok meg vannak győződve róla, hogy teljesen öntudatlanul cselekedett.

Ő maga azt mondta kihallgatásánál, hogy nyolcz esztendő óta holdkóros. Egy ízben szomnambulisztikus állapotban szobája egész butorzatát kirakta a folyosóra; igen sokszor pedig egész éjszakákat utcazi bolyongásokban töltött el. A rendőrség egyszer le is tartóztatta, mert azt hitte, hogy betörő.

A kapitányságon aztán kiderült, hogy alszik és fölébredése után szabadon bocsátották. Elmondta végre, hogy egyáltalán nem emlékszik rá, hogy feleségére rálőtt volna, csak akkor rémült el a történeteken, mikor az asszony fölírta őt álmából.

* **Huszezer iramszarvas pusztulása.** Irkutskban a csunguzok földjén az iramszarvasok között járvány lépett föl, amelynek következtében huszezernél több iramszarvas pusztult el. A csunguzok közül, akik a beteg állatok busából ettek, számosan meghaltak.

Negyvennégy feleség.

márczius 8.

Természetesen Hoch, az amerikai szélhámós érte el ezt a hallatlan rekordot, aki a tanuk kényszerítő vallomása alatt beismerte, hogy „csak” tizenhárom felesége volt, de valóban negyvennégy asszonynak esküdött „örök” hűséget. Hoch most a börtönben várja további sorsát s egyébként jól érzi magát s örül, hogy ily hírnévre tett szert.

Az ügyész előtt bevallotta, hogy tizenhárom felesége volt, de a folyton szaporodó bizonyítékok során kénytelen lesz mind a negyvennégy esetet beismereni. Hoch élet-története különben meglehetősen tisztán áll már az amerikai bíróság előtt. Hogy mily ügyesen tudta terveit egymásután szőni, anélkül, hogy szédelgése a nyilvánosságra jutott volna, bizonyítják az alábbi esetek.

Johann Hoch német ember és husz évvel ezelőtt, 1885 ben ment Amerikába, miután egy bécsi és egy esseni feleségtől már megszabadult. Hochnak természetesen anyai neve volt, ahány feleséget vett el. Chicagóban egymásután vett el négy fele-

séget. Eme feleségei közül kettő meghalt, kettőről nem tudni mást, minthogy rejtélyesen eltűntek. Többi felesége Phiadelpiából, Norfolkból, Baltimorból, Ekhartból, San Franciskóból, Cincinnatiából, St. Paulból, Milwaukeeből, Petóri ből stb. városokból való, de minden rövid házasságát egy chicagói kiránulá sal végezte, ahol rendszerint újból megházasodott és cupán Chicagóban tizennégy felesége van a bajnok-házasodónak. Mint gróf Kern Ottó, Hulda Nagelt 1902 ben feleségül vette s három hét múlva 3500 dollárral odább lépett.

Mint J. Baker ugyanez évben Mrs. A. Kellyt Wisconsinban s a fiatal özvegy 3000 dollárjával néhány hét múlva eltűnt. Marha Herofeldet 1804 ben vette el. Az asszony meghalt, de már előzőleg 1800 dollár a gyorsnőülő Hoché lett. 1903 decem-berben feleségül vette Marie Welkert, ki a következő év január 11-én meghalt.

Mikor exhumálták, mérget találtak gyomrában. Az asszony halála után egy nappal ennek hugát Emiliét vette el, az utána való Hoch már kerekelt odtott és elvitte Emiliének 750 dollárját. Mrs. Wilhelmna Rummler azt vallja, hogy John C. O. Schultze nevű ember jött hozzá 1903. május 27-én. Az asszonynak virágüzlete volt Newarkon. Schultze mint előmunkás hozzászegődött.

Az ember olyan szépen tudott beszélni, úgy tudta festeni a jövőt, hogy semmi különöst nem talált benne, mikor Hoch, azaz Schultze egyszer csak feleségül kérte. A férfi egy hét múlva a házasság után kivette a bankból az asszony 6000 dollárját és azt mondta, hogy népszerű befektetésre van kilitás. Az asszony hitt neki. Johann Hochot a newyorki rendőrség január 30 án fogta el kettős házasság alapján, de egyuttal egy névtelen levél figyelmeztetésére is, mely szerint Hoch két ilyen feleségét megölte. Ennek alapján Hoch utolsóelőtti feleségét Chicagóban exhumálták s Mória Walker holttestében arzenikumot találtak.

A rendőrségi közlöny előleges körzetetésére csapatszámra érkeztek az asszonyok, kiket Hoch feleségül vett. Az első nap hat, majd huszonöt, míg összesen negyvennégy asszony jelentkezett, kik egybe-keltek a házassági bajnokkal. Hoch persze tagadta ezt a regiment asszonyt és csak kettőt vallott be az első napokon. De később beleegyezett tizenhárom feleség elvállalásába. A chicagói rendőrfőnök, O'Neill, azt hiszi, hogy Hoch legalább tizenkét feleségét ölte meg.

IRODALOM.

A Vasárnapi Könyvtár új füzetei. Ötömmel látjuk ennek a piros borítéku, kedves formájú, népszerű vállalatnak most megjelent új füzeteit, mert azt tapasztaljuk, hogy a vállalat szerkesztői igen határozott, magvas programot tűztek ki maguk elé és nagy sikerrel igyekeznek e programot megvalósítani: oly olvasni valót adván a magyar ifjúság és a nép kezébe, amely az erkölcsprédikáló, érzékeny historák régi sablonjával szakít, s e helyett komoly tudást plántál bele a fogékony lelkekbe, nagy művészettel megválasztott formában. Három füzet az különösen, ami megragadja az új sorozatból a figyelmünket. Mind a hármat Szívós Béla írta, irodalmunknak ez a régi szorgalmas munkása, aki nagy képzettségével bámulatosan tud a nép lelkéhez alkalmazkodni, a szerény munkásságával értékes magvait hintegeti el már hosszú idő óta a kulturának leghálásabb talajában. Mind a három új munkáj a természet világába vezet be a népet és az ifjúságot. Két füzeten Az állatvilág sodáiról beszél, a majmokról, az emlősökről, a halakról és a rovarokról, színes, magyaros nyelven, nem száraz természetrajzot írva, hanem az állat-

világ életét festvén meg, érdekesen, élvezetesen és valóságosan. Harmadik munkájában (A természet csodái) a természet meglepő tüneteinek ismertetésén, az óriás fákat, a föld változásait, a esodás sziklákat és lengő köveket, az orkánokat és viharokat, a hulló csillagokat és a légköri tüneeményeket.

Igen jó munka az új sorozat 11. és 12. számú füzeté, Vetési László Boldogházi esték című tanulmányos története a magyar nép számára. Ez a kiváló népirónk meghatározó meseszövevény keretében, két család története kapcsán, vonzó, érdekes hangon oktatja a népet ebben a munkájában is mind arra a sok hasznos dologra, amivel a törvények és az intézmények értelmében lendíthet a sorsán, ha szorgalmas és szereti a munkát. Ismerteti a gazdasági cselédpénztárt, a gabona-termelő és értékesítő szövetkezet, a baromfi és tojás-értékesítő szövetkezet eszméjét, a szőlőtermelést phylloxera talajon s a többi s végül elmondja egy hirtelen gazdagnak vágyó embernek a szomorú történetét, akit lelketlen ügyvédek kizsáboltak Amerikába. A jeles munkát élvezettel forgathatja minden gazdaember. Végül átdoigozott új kiadása jelent meg a Vasárnapi Könyvtárban, Fényes Elek: Eszaksarki utazásai első részének, amely a múlt század közepe tájáig ismerteti a művelt nemzeteknek az északi sark felé törekvő expedícióit. Minden füzetet számos szép kép ékesít s egy-egy vaskos füzetnek csak 40 fillér az ára. A Vasárnapi Könyvtárt a Franin-Társulat adja ki.

REGÉNYCSARNOK.

Jóska megtérése.

Irta: Zboray Aladár.

Ennyire azonban nem volt komoly a dolog, annál kevésbé, mert Szeniczey Ákos igen járatos volt a példabeszédekben és közmondásokban, sőt babonásan hitt is bennük s ha már nagyon el akarta ragadni a jövődjéje iránti való lelkesedést, csöndesen ismételtette magában:

Kutyából nem lesz szalonna!
Alkalom szüli a tolvajt!
Kibujik a szeg a zsákból!

Hanem — az összes szerető igazi szívek megnyugtatóására legyen mondva, — ez egyszer nagyon csalódott Szeniczey Ákos.

Ballay Jóska fényesen kiállotta tűzpróbát augusztus tizenötödikén, amikor a világra szóló lampionos menetet tartotta csapberegri ifjuság a nagyerdőben.

Ez az eset így esett.

Már jóval éjfél után járt az idő s nem csupán a csillagok fényeskedtek, de a kedélyek is szikráztak. Künn a táncsterem előtt pihent a tánczedzett csapat kisebb-nagyobb asztaloknál.

Jóska természetesen Zsuzsikával, az öreg Szeniczeyvel (ha meghallja, hogy öregnek neveztem, az Isten legyen nekem irgalmas) meg még egy-két ifjú leánnyal, ifjú emberrel ült egy kerek asztalnál. Közte és Zsuzsika között állott Marci, a tüzes szemű Marci, aki különben cigány volt s így egészen természetes volt, hogy ott állott s huzta a Zsuzsika kedves nótáit.

Szép, szerelmetes, mélabus magyar nótákat. Jóska pedig a szíve mélyéből és a torkából énekelte — csaknem azt mondtam, a becsületszavára énekelte, hogy: Te leszel a legszebb a világon.

Ekkor egyszerre a szomszéd asztalnál fölrikkantott Palkovics Elemér, a vörös: — Zsebkezdőt vegyenek!

Egy pillanatra elhült mindenki a vér, s az összes szemek, sőt csillagok is riadtan néztek Jóska felé.

Jóska ellenben bár kissé rezgő hangon, de rendithetetlen érzéssel fujta tovább Szólalj hát meg rubintos virágom.

És nem történt semmi, azaz hogy valami még rettenetesebb, mert amint Marci belekezdett a nóta refrainjébe, Palkovics Elemér stentori hangon szólt közbe:

— Ácsi!

A cigány elnémult s elnémult az egész erdő. A lámpák sem mertek perczegni s a gyertyák oly egyenesen égtek, mintha haptákat vezényeltek volna nekik.

Ballay Jóska olyan fehér volt, mint a hold ezüst tányéja, de egy tekintetet vetett Zsuzsikára, egy másikat Szeniczey Ákosra s úgy tett, mintha nem hallott volna semmit.

Palkovics Elemér pedig egy király göggyével kiáltott a cigányra:

— Ide gyere Marci fiam! Érzéssel huzd, urnak, aztat, hogy, hogy is mondja, hogy:

Három ürü, tudjuk nem nagy farka,
Három barna kis lány hajtogatja...

Marci egy pillanatig tétovázott, de már a következő pillanatban nagyot sikított a vonója, a klarinét is elsikoltotta magát s a banda átviharzott a szomszéd asztalhoz.

— No fiam — sugta Szeniczey Ákos Jóska felé — ember vagy a talpadon, most már elengedem a további próbaidőt.

— Ballay Jóska arcát egyszerre elöntötte a büszkeség pirja s olyan diadalmasan nézett körül, hogy a vele egy asztalnál ülők igazán kételkedni kezdtek a helyes látásukban.

— Holnapután — sugta Szeniczey — megtartjuk a kézfogót.

Erre nem került a sor, mert másnap Ballay Jóska ezt a levelet kapta:

Gyáva!

Gyáva! és újra gyáva. A menyasszonya nótáját sem tudja megvédelmezni és maga feleséget akar? Szégyellem magamat a maga gyávasága miatt. Szeretnék a föld alá bujni. Gyáva!

Zsuzsika.

M. A. Vasutak menetrendje
1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó. p
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 8 30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4 18
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12 07
Budapest—Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11 12
Csak P.-Ladányig	este 8 10
Csák P.-Ladányig motor menet	reggel 5 08
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u. 8 56
Csák Szatmárig (gyorsvonat)	este 6 41
Csák Szatmárig (teher v. asem.-száll. v.)	este 7 56
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel 2 50
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12 07
Csák Szatmárig	reggel 5 10
Miskolc—Kassa felé	reggel 8 13
Miskolc—Kassa felé	este 6 56

Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4 11
Csák Nyiregyháziig	d. u. 2 19
	m. áll. vasutól reggel 5 35
	vásártérről reggel 5 44
	m. áll. vasutól d. e. 8 09
	vásártérről " 8 16
	m. áll. vasutól " 11 07
	vásártérről " 11 16
Hajduböszörmény—B.-Sz. Mihály felé	m. áll. vasutól d. u. 12 11
	vásártérről " 12 21
	m. áll. vasutól " 4 25
	vásártérről " 4 38
	m. áll. vasutól este 6 46
	vásártérről " 6 58
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4 36
Füzes-Abony felé vásártérről	" 4 56
Óhat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4 49
Óhat-Kócs—Polgár felé vásártérről	" 4 28
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9 36
Derecske—Nagy-Léta felé	" 4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u. 1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este 6 40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel 5 45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este 9 36

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel 7 26
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező asem.-v.	" 9 —
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u. 2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este 7 06
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező asem.-v.	" 9 15
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással	d. u. 12 08

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 8 26
Budapest—Nagyvárad felől	este 6 26
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel 2 24
Budapest—Nagyvárad felől	d. u. 2 15
Csák P.-Ladánytól	reggel 7 45
Csák P.-Ladánytól motor menet	" 5 06
Kolozsvár—Nagyvárad felől	" 7 26
Csák Sasvártól (gyorsvonat)	" 8 48
Csák Szatmár felől	d. e. 11 37
Csák Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u. 8 55
Csák Máramarossziget felől	este 10 11
Máramarossziget—Szatmár felől	" 6 40
Csák Szatmár felől	reggel 7 30
Kassa—Miskolc felől	d. e. 1 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este 7 50
Kassa—Miskolc felől	d. u. 8 43
Csák Nyiregyháza felől	reggel 7 33

	vásártérről reggel 7 32
	m. áll. vasutól " 7 40
	vásártérről d. e. 11 13
	m. áll. vasutól " 11 22
	vásártérről d. u. 1 45
	m. áll. vasutól " 1 52
B.-Sz. Mihály—H.-Böszörmény felől	vásártérről " 3 27
	m. áll. vasutól " 3 34
	vásártérről este 6 05
	m. áll. vasutól " 6 12
	vásártérről " 9 50
	m. áll. vasutól " 9 57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u. 8 34
Füzes-Abony felől m. áll. vasutól	" 5 35
Óhat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel 7 44
Óhat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasutól	reggel 7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	" 7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 8 15

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Apró hirdetés.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 8 fillér.

Nyvalyatorés!

Ki nyvalyatorés, görcs és más ideges állapothoz szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszerár-Majna Frankfurt.

Eszaknémetországi takarmányrépa magvak,

francia luczerna, veresvirágu lóheres és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek és a legjutányosabban árusítatnak.

MAYER JENŐ

fűszer- és csemoge üzletében.

Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

Hirlapelárusítók felvételnek

a „Debreczen” elárusítására
városi nyomdában,
városház, keresztépület.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-csigaretta hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Uj! **Megnyílt!!** Uj!

a Kossuth-utcai Maradék áruház

olcsóbb minden vegelésnél.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes cipő, kalap, női és férfi fehéreművek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertárral szemben.

Uj!

Magvak nagyraktára Debreczenben Kontsek Gézmánál Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csirakéességű minőségben. — Luczerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Bükköny csibehur, czukorczirok, muhar.

Kertészeteimből:

mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrysantemum tövek 10 drb. 2.80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3.60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

■ Lóhere magvakban igen előnyös ajánlatot tehetek. ■

